

Sparbarometern fjärde kvartalet 2011

Kompletterande uppgifter

De tio stora aktörerna

Tio aktörer har tillsammans 83,5 procent av marknaden. Utvecklingen de senaste två åren framgår av tabellen:

	QIV-II	QIII-11	QII-11	QI-11	QIV-10	QIII-10	QII-10	QI-10	QIV-09
SEB	11,5	11,8	12,1	12,0	12,2	12,4	12,5	12,4	12,8
Swedbank	14,3	14,0	14,5	14,4	14,4	14,4	14,6	14,7	14,9
Alecta	10,0	10,0	10,2	10,0	9,8	9,8	9,8	9,7	9,7
Skandia	9,4	9,5	9,5	9,3	9,3	9,3	9,4	9,5	9,5
Nordea	8,9	8,9	8,9	8,7	8,7	8,8	8,9	8,8	9,1
Handelsbanken	8,5	8,4	8,8	8,6	8,7	8,5	8,7	8,1	8,1
AMF	7,7	7,7	7,7	7,8	7,6	7,6	7,7	7,7	7,4
Folksam	5,1	5,2	5,1	4,7	4,7	5,1	5,0	4,9	4,4
LF	4,8	4,8	4,7	4,6	4,6	4,8	4,7	4,7	4,7
Storebrand/SPP	3,3	3,3	3,2	3,2	3,2	3,4	3,4	3,3	3,4
Summa	83,5	83,6	84,7	83,3	83,1	84,1	84,7	83,8	84,0

	QIV-11	QIII-11	QII-11	QI-11	QIV-10	QIII-10	QII-10	QI-10	QIV-09
Stockförändr. 115 419*	-166 184	-988	-3 139	132 335*	192 495	-32 594	140 775	178 158*	

*QIV 2009 inkluderar nysparande i premiepension 29 900, QIV 2010 dito 30 300 och QIV 2011 dito 32 100

Nysparandet - brutto respektive netto - uppgår till:

Nysparande	23 762*	10 137	32 217	2 083	53 279*	29 181	45 209	16 031	64 827*
Upplåning	31 389	31 904	42 796	29 425	42 106	51 082	55 082	38 133	60 533
Nettosparande	-7 627	-21 767	-10 579	-27 342	11 173	-21 901	-9 873	-22 102	4 294

* QIV 2009 inkluderar premiepension 29 900, QIV 2010 30 300 och QIV 2011 32 100

Hushållens lån, miljoner kronor

(Källa: Riksbanken, CSN)

	Banker	Hypoteks- institut	Övr kredit- marknads- bolag	CSN	Summa	Förändring föreg kvartal	Förändring föreg år
061231	401 346	1 247 227	122 571	177 848	1 948 992	+3,2%	+11,2%
070331	404 367	1 277 045	122 070	178 207	1 981 689	+1,7%	+10,8%
070630	419 827	1 319 681	125 251	178 566	2 043 325	+3,1%	+10,8%
070930	<u>430 866</u>	<u>1 353 991</u>	125 625	178 925	2 088 728	+2,2%	+10,6%
071231	648 368	1 188 947	124 913	179 285	2 141 513	+2,5%	+9,9%
080331	662 478	1 213 206	124 301	179 816	2 179 801	+1,8%	+10,0%
080630	692 116	1 242 345	132 811	180 347	2 247 619	+3,1%	+10,0%
080930	710 316	<u>1 265 731</u>	<u>125 169</u>	180 878	2 282 094	+1,5%	+9,3%
081231	722 336	1 326 692	90 962	181 408	2 321 398	+1,7%	+8,4%
090331	723 702	1 355 535	89 699	182 153	2 351 089	+1,3%	+7,9%
090630	735 883	1 399 965	92 186	182 898	2 410 932	+2,5%	+7,3%
090930	746 799	1 434 276	93 446	183 643	2 458 164	+2,0%	+7,7%
091231	761 130	1 475 983	97 197	184 387	2 518 697	+2,5%	+8,5%
100331	768 034	1 505 781	97 746	185 269	2 556 830	+1,5%	+8,8%
100630	778 781	1 544 150	102 830	186 151	2 611 912	+2,2%	+8,3%

100930	799 202	1 577 513	99 246	187 033	2 662 994	+2,0%	+8,3%
101231	817 387	1 596 395	103 402	187 915	2 705 100	+1,6%	+7,4%
110331	822 741	1 619 014	103 986	188 784	2 734 525	+1,1%	+6,9%
110630	839 248	1 641 742	106 677	189 654	2 777 321	+1,6%	+6,3%
110930	852 541	1 658 488	107 673	190 523	2 809 225	+1,1%	+5,5%
111231	866 349	1 672 558	110 314	191 393	2 840 614	+1,1%	+5,0%

Siffrorna i kolumnerna 2, 3 och 4 är hämtade från Riksbankens finansmarknadsstatistik. Förändringarna i kolumnerna 2 och 3 mellan 2007-09-30 och 2007-12-31 förklaras av att SEB Bolån och SEB Finans från och med fjärde kvartalet 2007 redovisas under banklån. Sammanlagt rör det sig om cirka 200 miljarder kronor som överförs till kolumn 2. Förändringarna i kolumnerna 3 och 4 mellan 2008-09-30 och 2008-12-31 berör ett institut som omklassats från finansbolag till bolåneinstitut.

För siffrorna i kolumn 5 gäller att årsskiftessiffrorna är hämtade ur CSNs årsredovisning (not 11, summa lånefordringar summerad med not 7 osäkra fordringar). Uppgifter för mellanliggande kvartal har interpolerats.

Marknadsvärden på bostäder, miljoner kronor
(Källa: SCB, maklarstatistik.se)

	Småhus	Borätter	Summa	Förändring föreg kvartal	Förändring föreg år
061231	2 634 201	758 572	3 392 773	+4,9%	+13,3%
070331	2 726 184	853 921	3 580 105	+5,5%	+11,8%
070630	2 744 850	907 574	3 652 424	+2,0%	+15,6%
070930	2 857 221	905 562	3 762 783	+3,0%	+16,3%
071231	2 860 059	878 793	3 738 852	-0,6%	+10,2%
080331	2 793 961	910 773	3 704 734	-0,9%	+3,5%
080630	2 873 081	925 707	3 798 788	+2,5%	+4,0%
080930	2 918 871	873 618	3 792 489	-0,2%	+0,8%
081231	2 797 423	878 217	3 675 640	-3,1%	-1,7%
090331	2 740 523	931 592	3 672 121	-0,1%	-0,9%
090630	2 888 881	969 675	3 858 556	+5,1%	+1,6%
090930	2 968 364	1 032 126	4 000 490	+3,7%	+5,5%
091231	3 022 608	1 079 951	4 102 559	+2,6%	+11,6%
100331	3 040 803	1 113 004	4 153 807	+1,2%	+13,1%
100630	3 148 927	1 146 176	4 295 103	+3,4%	+11,3%
100930	3 166 700	1 172 418	4 339 118	+1,0%	+8,5%
101231	3 169 598	1 203 609	4 373 207	+0,8%	+6,6%
110331	3 157 622	1 222 325	4 379 947	+0,2%	+5,4%
110630	3 198 541	1 222 264	4 420 805	+0,9%	+2,9%
110930	3 183 667	1 224 586	4 408 353	-0,3%	+1,6%
111231	3 068 699	1 191 573	4 260 272	-3,4%	-2,6%

Metodupplysningar, teknisk beskrivning

Säsongvariationer

Banksparandet är normalt större under första halvåret med regelbundet återkommande utflöden under semestermånaden juli och julmånaden december. Under juni ökar tillgodohavandena på grund av skatteåterbäringen. Försäkringsbolagen har sin tyngdpunkt i inflödet under årets första kvartal:

2006	55%
2007	64%
2008	49%
2009	40%
2010	52%
2011	76%

Traditionell försäkring

Uppgifterna om traditionell försäkring är hämtade från bolagens rapportering till Finansinspektionen. Rapporteringen är bruttorapportering, dvs den avser även lånefinansierade tillgångar. Försäkringsbolagen har normalt obetydliga skulder vid sidan av de försäkringstekniska skulderna, därför har bolagens hela tillgångsmassa kunnat räknas som hushållssparande. Den bokföringstekniska hanteringen av repor kan emellertid innebära stora svängningar i den synliga tillgångsmassan hos

livförsäkringsbolagen, svängningar som inte har någon motsvarighet i förändringar i bolagens reella ställning. Handelsbanken-koncernen redovisar uppgifterna i en särskild Factbook, som använts som underlag. Därvid har traditionell försäkring och depåförsäkring räknats som traditionell försäkring, medan fondförsäkringen redovisats för sig.

Obligationer

Till och med andra kvartalet 2011 har uppgifter om obligationer hämtats dels från NASDAQ-OMX månadsrapporter, dels från uppgifter som inhämtats från NGM, avseende NDX-obligationer. För NASDAQ-OMX har det funnits uppgifter om emitterad volym för obligationslånen på kurslistan. I samband med en systemändring hos NASDAQ-OMX försvann dessa uppgifter från och med rapporten per 2011-06-30 (i föregående utgåva av Sparbarometern användes siffror för 2011-06-01). För närvarande har det inte varit möjligt att inhämta detaljerade uppgifter från NASDAQ-OMX eller andra källor. För tredje och fjärde kvartalen har därför dels använts uppgifterna från NGM (cirka 25 procent av den noterade obligationsstocken), dels har siffrorna från 2011-06-01 använts uppräknade med ökningen i Riksbankens databas för de finansiella institutens balansräkningar obligationslånen på institutens skuldsida. Eftersom en generell justering av detta slag inte ger några uppgifter om marknadsandelarnas utveckling har uppgifterna om marknadsandelar på obligationsmarknaden ej tagits med i de två senaste utgåvorna av Sparbarometern. För den totala sparmarknaden har obligationsmarknaden (som är 3,3 procent av hushållens sparande) tagits med och marknadsandelar för totalmarknaden har redovisats per bolag, som hade stocken förändrats lika för alla bolag (till den del obligationerna varit noterade på NASDAQ-OMX).

Hushållens direktägande av aktier

SCB redovisar i sina Finansräkenskaper (Fm 17 SM) kvartalsvis hushållens direktägande av aktier. Senast tillgängliga uppgifter är från 2011-09-30, då hushållens och hushållens intresseorganisationers direktägande av svenska och utländska börsnoterade aktier uppgick till 663,7 miljarder kronor. Stockholmsbörsen gick under perioden oktober-december 2011 upp med 8,41 procent. Vid ett antagande om nettosparande noll i aktier bör hushållens aktieportfölj den 31 december 2011 ha varit värd 719,5 miljarder.

Hushållens ägande av fonder

I Sparbarometern ingår samtliga fonder på den svenska marknaden, såväl svenska som utländska fonder – i den mån de finns upptagna i den svenska statistiken eller ingår i PPMs fondutbud. Hushållen svarar för merparten av fondinnehavet, men även företag, stiftelser och andra juridiska personer har ett betydande fondinnehav. Den del av fondinnehavet som ägs via fondförsäkring eller premiepensionssparandet redovisas för sig i två egna kolumner. SCBs redovisning av hushållens och hushållens intresseorganisationers direkta fondägande (svenska fonder+utländska fonder o aktier) per den 30 september 2011 är 596,9 miljarder kronor eller 69,3 procent av de fonder som finns upptagna i Sparbarometern samma dag.

Hushållens ägande av bostäder

Sparbarometern inkluderar översiktliga uppgifter om hushållens ägande av bostäder, dels småhus (både villor och fritidshus), dels bostadsrätter.

Basen för uppgifterna om småhusägandet är taxeringsuppgifter och fastighetsprisstatistik. Utgångspunkt för sammanställningen är det fastställda taxeringsvärdet för 2009, som multiplicerats med 1,33 (taxeringsvärdet ska motsvara 75 procent av marknadsvärdet). Permanenta småhus och fritidshus har räknats separat och summerats till 2 889 miljarder kronor (andra kvartalet 2009). För tidigare perioder bygger värdena på andra beräkningsmetoder, men från tredje kvartalet 2007 beräknas värden separat för permanenta småhus och fritidshus med en upp- eller nedräkning med respektive fastighetskategoris prisindex enligt SCBs databas. Tidigare har en annan beräkningsmetod använts. Den nu använda beräkningsmetoden ger lägre värden, men utgångspunkten juni 2007 har ungefär samma värden.

För bostadsrätter har uppgifter i SCBs finansstatistik använts. De uppgifterna är framräknade på ett schablonmässigt sätt och bygger på antaganden om genomsnittstorleken på lägenheter och kvadratmeterpriser i olika delar av landet. Siffrorna tar hänsyn till omvandling av hyresrätter till bostadsrätter, men beräkningsmetoderna är förhållandevis grova. Senaste uppgiften är från den 30 september 2011 och har för att få värden för den 31 december nedräknats med den genomsnittliga nedgången på bostadsrättsmarknaden under fjärde kvartalet 2011, 1 procent.

Nordea

Nordbanken började under första halvåret 1998 sälja fondförsäkring för det finländska fondförsäkringsbolaget Merita. Merita (numera Nordea) rapporterar via Nordea nyteckning och premieinkomster till Försäkringsförbundet (och Finansinspektionen). Dessa inrapporterade siffror har använts i sammanställningen. Värdet på placeringsportföljen har under åren 2006-2008 hämtats direkt från Nordea, medan tidigare års värden uppskattats med hjälp av flödesuppgifterna och antaganden om värdeutvecklingen på portföljen. Samma metod har tillämpats för åren 2009-2011.

Definitioner

Obligationer m m. Uppgifterna hämtas från NDX och Riksgäldskontoret, vartill kommer äldre uppgifter från NASDAQ-OMX och en justering av dessa uppgifter baserad på Riksbankens databas över de finansiella institutens balansräkningar. Ett problem vid redovisningen av privatobligationsstocken är hur stor andel av statens obligationsstock som skall räknas till kategorin ”privatobligationer”. Huvuddelen av statens obligationslån handlas på interbankmarknaden, medan en mindre del av *samma* lån kan hamna på ”privatobligationsmarknaden”. Privatobligationer definieras i Sparbarometern som det som tidigare fanns redovisat hos NASDAQ-OMX samt det som är redovisat hos NDX. Fram till och med första kvartalet 2011 fanns även privatobligationer emitterade av Stadshypotek Bank handlade direkt genom Handelsbanken med i sammanställningen. Den aktuella volymen har successivt sjunkit i takt med att obligationerna förfallit och den totala volymen uppgick den 31 mars till 515 miljoner kronor, med en minskningstakt på 200-300 miljoner per kvartal. Till privatobligationer räknas även aktieindexobligationer. Då inte alla obligationslån är noterade på de aktuella listorna kan förskjutningar i andelen noterade lån påverka volymerna. Så har skett under första kvartalet 2007 då SEB ökat andelen noterade lån högst avsevärt och förändringarna i marknadsandelar återspeglar därför inte den reella marknadsutvecklingen. Liknande förändringar, men spridda över flera bolag, skedde under andra kvartalet 2008. Privatobligationer redovisas med nominella värden såväl när det gäller stock som förändring och nysparande. Detta innebär att siffrorna blir något missvisande, särskilt i samband med emission av nollkupongsobligationer, men alternativet att redovisa siffrorna till marknadsvärde hade skapat ännu större problem i samband med ränteförändringar. Vad gäller NDX medtas de obligationer som finns redovisade under ”NDX Bonds” hos NGM (Nordic Growth Market). Detta görs från 2005-03-31.

Källor

Sparandestock

Bankinlåning. Inlåning från hushållen enligt Riksbankens redovisning (via SCBs databas). I bankinlåningen inräknas också den del av IPS-sparandet som placerats på inlåningskonto i bank.

Traditionell försäkring och fondförsäkring. Uppgifter från Försäkringsförbundets statistik, siffrorna bygger på försäkringsbolagens redovisade placeringar och kan därför något avvika från det redovisade försäkringskapitalet.

Fonder. Grundmaterial från Svensk Fondstatistik (MoneyMate). Siffrorna är justerade för den del av fonderna som avser fondförsäkringssparande och PPM-sparande. Fondförsäkringssparandet har i sin helhet antagits vara placerat i försäkringsbolagets egna fonder, med undantag för Skandia och Länsförsäkringar, där justeringar gjorts grundade på fördelningen av externa fonder enligt den för varje kvartal senast aktuella årsredovisningen.

Nysparande

Bankinlåning. Stock vid aktuella tillfället för inlåning från hushållen minus beräknad ränta som hämtats från Riksbanken Finansmarknadsstatistik. För IPS-inlåning på konto har tillämpats den räntesats som Swedbank (störst på IPS-marknaden) erbjuder.

Försäkringssparande. Premieinkomst ./ försäkringsersättningar ./återbäring* ./återköp, siffrorna hämtade från Försäkringsförbundets kvartalssammanställningar.

*Den del av återbäringen som utbetalats under kvartalet

Fonder. Uppgifter från Svensk Fondstatistik/Moneymate. Sammanställningen omfattar flertalet stora fondbolag.

Obligationer m m. Förändring i nominella värdet av obligationsstocken och stockförändringen i statliga sparformer (riksgäldskonto och premieobligationer).

Premiepension. Förändring i av Pensionsmyndigheten (tidigare PPM) angivet nyanskaffningsvärde för fonderna under de perioder då placeringar i premiepensionssystemet gjorts.

Strukturförändringa m m (senaste fem åren)

- Svenska Lärarfonder förvärvades under tredje kvartalet 2011 av Folksam. Per den 30 juni redovisas de under den hittillsvarande ägaren Skandia, per den 30 september under Folksam. Svenska Lärarfonder hade 2011-06-30 tillgångar på 5 377 MSEK eller 0,3 av de fonder som rapporterades, 2011-09-30 var tillgångarna 4 630 MSEK, se dock även följande punkt
- Från fjärde kvartalet 2009 redovisar Moneymate inte längre Folksams fonder separat. Dessa ingår numer i Swedbank (se nedan).
- Den 20 januari 2009 förvärvade Swedbank Banco Fonder. Bolaget ägdes av ABN AMRO Bank, som i slutet av 2007 förvärvades av tre internationella banker, varvid det svenska bolaget tillföll det belgiska bankbolaget Fortis. Det var Fortis som sålde Banco Fonder till Swedbank. Eftersom transaktionen skedde under 2009 räknas Banco Fonder för fjärde kvartalet 2008 fortfarande till gruppen ”övriga”, för att från första kvartalet 2009 redovisas som en del av Swedbank.
- Den 1 januari 2008 tog Folksam över KP Pension, vilket förutom försäkringsbolaget KP Pension omfattade såväl en stiftelse som en försäkringsförening (förvaltat volym 36 miljarder kronor).
- Under fjärde kvartalet 2007 övertog Swedbank Folksam Fonder.

- Per den 21 december 2007 övertog det norska bolaget Storebrand SPP Liv från Handelsbanken. Övertagandet motsvarade 3,6 procent av den totala sparstocken, 6,3 procent av den traditionella försäkringen, 7,2 procent av fondförsäkringen och 7,2 procent av placeringarna i PPM.